

י"ז בתמוז וימי בין המצרים – איגרת מידע לעובדים בארגוני רווחה ושירותים חברתיים

צום י"ז בתמוז נמשך מעלות השחר ועד צאת הכוכבים. השנה הוא יחול ביום ראשון ה 13.7.25.

רקע כללי

י"ז בתמוז הוא אחד מארבעת ימי התענית שנקבעו ביהדות לזכר נפילתה של ירושלים וחורבן בית המקדש. תענית זו מציינת את היום שבו הובקעה חומת ירושלים ופותחת את "שלושת השבועות" (ימי בין המצרים) המציינים תקופת אבל. **ימי בין המצרים** נמשכים עד תשעה באב (השנה החל ממוצאי שבת, 2.8.25). נהוגים בהם מנהגי אבלות ההולכים ומחמירים ככל שמתקרבים לתשעה באב. מטרת הצום והאבל היא לעורר את תחושת האובדן על חורבן בית המקדש והגלות שבאה בעקבותיו.

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו (י"ז בתמוז וימי בין המצרים):

סדר היום: המתענים ב"ז בתמוז אינם אוכלים או שותים מעלות השחר ועד צאת הכוכבים. בתקופת בין המצרים נהוג להימנע מחתונות, פעילות בציבור, מסיבות, תספורת וגילוח.

- **פטור מהצום:** נשים הרות ומניקות וחולים פטורים בדרך כלל מהצום (לרוב בהתייעצות עם סמכות רבנית המתאימה להם). אולם, גם אלו שפטורים מהצום לא יאכלו מאכלי מותרות אלא יסתפקו בארוחה פשוטה.
- **מפגשים:** אין מניעה לקיים מפגשים עם לקוחות. אולם, כשניתן לעשות את המפגשים במועד אחר, יתכן שיהיו לקוחות שיבקשו לשנות את המועד.
- **התייחסות הארגון:** בימי בין המצרים חלק מהלקוחות ימנעו משמיעת מוסיקה אולם אין מניעה בשימוש במוסיקה לצרכים טיפוליים
- **קוד לבוש/נעליים:** בתשעת הימים שלפני תשעה באב יש שימנעו חלק מלבישת בגדים ומצעים שכובסו (בשל איסורי כביסה).
- **פעילות מקצועית ביום הצום:** בשל הצום ובשל האיסורים על מלאכות מסוימות, מומלץ להימנע מעריכת סדנאות והכשרות ביום הצום. ייתכן כי חלק מהעובדים יבקשו לסיים לעבוד מוקדם עקב הצום.
- **סוגיות דתיות במפגשים:** מומלץ לארגון לבדוק טרם הצום מי הם המקורות הקהילתיים והדתיים הרלוונטיים לפתרון מקרים טיפוליים שעלולה להיות בהם סתירה בין שירותי הרווחה לבין התפיסות הדתיות של המטופלים. בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי.

האיגרת עובדה על סמך איגרת י"ז בתמוז ובין המצרים לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה Creative Commons - לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים - <https://jicc.org.il/heb/publications>